Stuk **1355** (2002-2003) – Nr. 5

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

13 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

betreffende het onderwijs XIV

ADVIES

van de Raad van State

Zie :

1355 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

– Nr. 3 : Motie houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State

– Nr. 4 : Amendementen

RAAD VAN STATE

DE EERSTE VOORZITTER
34.476/1

Brussel, 12 december 2002

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op Uw brief van 29 november 2002 (ref. : dec/com/dnu/021129.01), heb ik de eer U hierbij een uitgifte en twee afschriften te zenden van het advies van de Raad van State over amendementen op het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XIV.

Het is geraden het nummer van het advies op te geven telkens als naar dat advies wordt verwezen.

Met bijzondere hoogachting.

De Eerste Voorzitter,

W. DEROOVER

De Heer N. DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement

1011 BRUSSEL

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.476/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 2 december 2002 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over amendementen op het ontwerp van decreet "betreffende het onderwijs XIV", heeft op 5 december 2002 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd :

> "Gelet op de datum van inwerkingtreding van het decreet, zijnde 1 september 2002, wordt de hoogdringendheid van het advies gemotiveerd door de noodzaak om ten spoedigste rechtszekerheid te hebben over o.a. de bepalingen inzake de certificering, de inwerkingtreding van het artikel betreffende de gelijkschakeling van de opleiding tot lijnpiloot met een basisopleiding van één cyclus in een hogeschool, de forfaitaire betoelaging voor ICT aan de centra voor basiseducatie en de verlenging van het tijdelijk project onderwijsvoorrang in het buitengewoon onderwijs en het project ter ondersteuning van de Rand- en Taalgrensgemeenten".

*

* *

De afdeling wetgeving heeft zich, met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, in hoofdzaak beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

VOORAFGAANDE OPMERKING

Voorwerp van de adviesaanvraag zijn twee reeksen amendementen [1] op het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XIV, over het voorontwerp waarvan

---

[1] De eerste reeks amendementen wordt door de Voorzitter van het Vlaams Parlement om advies voorgelegd op verzoek van ten minste één derde van de leden van het Parlement (met toepassing van artikel 2, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State); de tweede reeks amendementen wordt door de Voorzitter op eigen gezag om advies voorgelegd (met toepassing van artikel 2, § 1, van dezelfde wetten).

de Raad van State, afdeling wetgeving, de adviezen 33.533/1 van 4 juni 2002 en 33.946/1 van 19 september 2002 (2) heeft gegeven.

Ten aanzien van bepalingen die reeds voorkwamen in het genoemde ontwerp, evenals bepalingen die erin zijn opgenomen ten gevolge van in de adviezen 33.533/1 en 33.946/1 gemaakte opmerkingen, is de adviesbevoegdheid van de Raad van State uitgeput. Dit advies heeft derhalve slechts betrekking op de voorgelegde amendementen, en is beperkt tot de erin vervatte nieuwe bepalingen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN DE AMENDEMENTEN

Amendement bij artikel II.24

Luidens dit amendement zal een vrije school die vanaf 1 september 2003 de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school overneemt in het kader van een fusie of een overname, aan de leerlingen ervan het recht moeten garanderen op het volgen van onderricht hetzij in de erkende godsdienst, hetzij in de niet-confessionele zedenleer, al naar het onderricht dat de betrokken leerling vóór de overname volgde. Het amendement wijkt onder meer af van de regeling opgenomen in het ontwerp dat om advies aan de Raad van State door de Vlaamse regering is voorgelegd, door de keuze van de leerlingen strikter te omschrijven. Aan de leerlingen wordt met name het recht gegarandeerd op het volgen "van de in de officiële school laatste gekozen cursus in één der erkende godsdiensten of de niet-confessionele zedenleer" (3).

---

(2) Parl. St., Vl. Parl., 2002-2003, nr. 1355/1, 373-398 en 405-414.

(3) In het ontwerp 33.533/1 werden verplichtingen opgelegd aan de overnemende vrije school ("... vrije school ... biedt in de vestigingsplaats waar officieel onderwijs werd verstrekt de keuze aan tussen onderricht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer"). In het ontwerp zoals het is ingediend bij het Vlaams Parlement wordt daarentegen aan het overdragende openbaar bestuur de verplichting opgelegd om in de nodige garanties te voorzien ("Een openbaar bestuur kan de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school slechts overdragen aan een schoolbestuur uit het vrij onderwijs, indien het in de nodige garanties voorziet opdat de keuze wordt aangeboden tussen onderricht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer"). In het amendement wordt teruggegrepen naar de eerste invalshoek.

In de eerste plaats dient te worden opgemerkt dat het amendement raakt aan de vrijheid van onderwijs, inzonderheid gewaarborgd door artikel 24, § 1, eerste lid, van de Grondwet. De ontworpen regeling verplicht immers, bijvoorbeeld, een vrije confessionele school die haar eigenheid in een bepaalde godsdienstige opvatting vindt, die eigenheid op te geven door bepaalde leerlingen verder de keuze te laten niet-confessionele zedenleer of een cursus in een andere erkende godsdienst te volgen, in plaats van het onderricht op grond van de godsdienstige opvatting voorgestaan door de overnemende school. Weliswaar slaat de vrijheid van onderwijs niet enkel op het actieve aspect, namelijk het inrichten van onderwijs, maar ook op het passieve aspect, namelijk de vrijheid van keuze, wat inhoudt dat ouders of leerlingen het onderwijs kunnen kiezen dat het meest met hun levensopvatting overeenstemt. Het tweede lid van artikel 24, § 1, van de Grondwet plaatst de passieve onderwijsvrijheid evenwel onder de bescherming van de gemeenschap door haar te verplichten de keuzevrijheid van de ouders te waarborgen. Om die keuzevrijheid te waarborgen richt de gemeenschap neutraal onderwijs in dat de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen eerbiedigt (artikel 24, § 1, derde lid G.W.) en subsidieert zij onderwijsinstellingen die hun eigenheid vinden in een bepaalde godsdienstige, filosofische of onderwijskundige opvatting [(4)].

De vrijheid van onderwijs lijkt er evenwel niet aan in de weg te staan dat een specifieke overgangsregeling wordt uitgewerkt, om tegemoet te komen aan de gerechtvaardigde verwachtingen van de betrokkenen. Zo wordt in het amendement bepaald dat leerlingen die op het ogenblik van de fusie of overname in de gesubsidieerde officiële onderwijsinstelling school lopen, het recht behouden op het blijven volgen van onderricht hetzij in de erkende godsdienst, hetzij in de niet-confessionele zedenleer, tot zij het lager onderwijs beëindigen of van school veranderen. Een dergelijke regeling lijkt de actieve onderwijsvrijheid, gelet op de fusie of overname en de daarmee gepaard gaande aanpassingen, niet onredelijk aan te tasten. Het bepalen van de voorwaarden van dat recht binnen het hiervoor geschetste kader en het vaststellen van de nadere regels voor het bepalen van de keuze, is aldus een zaak die ter beoordeling van de decreetgever staat.

---

(4) Arbitragehof, arrest nr. 25/92, 2 april 1992, 4.B.1; Arbitragehof, arrest nr. 110/98, 4 november 1998, B.3.2.

Deze opmerkingen gelden eveneens voor het amendement bij artikel XI.5, 2°, van het ontwerp.

Amendement strekkende tot het invoegen van een nieuw artikel V.15bis

Het ontworpen artikel V.15bis beoogt, met uitwerking vanaf 1 januari 1996, een wijziging aan te brengen in het besluit van de Vlaamse regering van 12 juni 1995.

Het formeel wijzigen van een besluit van de regering bij decreet dient te worden vermeden, omdat dit verwarring schept omtrent de rechtskracht van de norm : omdat het om een besluit gaat, wordt de indruk gewekt dat een wijziging bij besluit mogelijk is, terwijl de wijziging bij decreet slechts bij decreet opnieuw gewijzigd kan worden. Indien toch wordt vastgehouden aan de wijziging bij decreet, verdient het aanbeveling in het amendement een machtiging aan de regering op te nemen om de betrokken wijziging opnieuw te wijzigen of op te heffen.

34.476/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. L. VAN CALENBERGH, referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS M. VAN DAMME